

[Bjørn Elmquist]

forstand, at vi fandt den uafvendelig, en uafvendelig skæbne for vort kontinent og for vore befolkninger, ja, nærmest en naturlov.

Man må udtrykke stor glæde over, at det lykkedes så mange millioner mennesker i løbet af så kort tid at være på vej væk fra generationers ufrihed over til frihed, til et pluralistisk demokrati, over til en situation, hvor der er mulighed for at få respekteret de mest fundamentale menneskerettigheder og også komme til at leve et liv i større økonomisk velstand.

For at de udfordringer, vi her er oppe imod, skal gå godt og skal lykkes, er det nødvendigt, at vi ikke lukker øjnene for de vanskeligheder, vi måtte møde undervejs, for der er naturligvis en lang række problemer, som skal løses i den kommende udvikling. Jeg skal pege på nogle af dem.

Blandt de trods alt mere overkommelige vil jeg nævne de økonomiske, de sikkerhedspolitiske og andre aspekter i forbindelse med den tyske enhedsbestræbelse.

Der er på det økonomiske område spørgsmålet om vekselsforholdet mellem D-marken og øst-marken og alle de følgevirkninger, der vil være på det sociale, det erhvervsmæssige og andre områder også uden for de tyske grænser. Det vil også betyde noget for dansk økonomi, det har vi allerede set i det, der foregik i januar måned, og vi kan være beredt på, at noget sådant vil gentage sig.

Der er fastlagt nogle ganske ambitiøse tidsrammer for udviklingen hen imod tysk enhed.

Vi håber i Venstre, at disse ambitiøse tidsrammer kan blive overholdt, sådan at dette med, at DDR-borgerne, som vi har sagt det, stemmer med deres fødder, kan stoppe. Der har jo været uger, hvor i tusindvis er flygtet fra DDR-området over til Vesttyskland.

Vi mener også, det er afgørende at få understreget, at tysk enhed, der jo helt klart hviler på respekten for og tilslutningen til det tyske folks selvbestemmelsesret, finder sted inden for rammerne af en bred europæisk sammenhæng, og vi vil specielt pege på de rammer, som EF-samarbejdet og NATO tilbyder.

For så vidt angår det sidste har der jo allerede i dag været en del spekulationer om fremtidige modeller; det har ikke manglet på fantasi. Men dér, hvor vi hører hjemme i spektret, vi i Venstre, ligger det tæt på et samlet tysk medlemskab af NATO, med særordninger af længe-

re eller kortere varighed for DDR-området, sådan som det jo også er fremgået af ministersvarerne på forespørgslen.

Derved kan den nok så historisk betingede bekymring eller, om man vil, ængstelse for den tyske enhedsstræben kanaliseres over i en mere konstruktiv sammenhæng. Netop i vor tids europæiske samarbejdsstrukturer finder vi en afgørende forskel fra situationen i mellemkrigstidens Europa, fra 1930'ernes situation. Dette være sagt også som svar på de mange ængstelige spørgsmål, som man jo kan møde specielt fra dem, der har en privat, en personlig erindring fra besættelsestiden i Danmark. Det er spørgsmål om, hvad der nu vil ske efter en tysk genforening. Vi har i dag et spindelvæv af samarbejde, som gør, at nationalinteresser ikke klart kan defineres i modsætning til mere fælleseuropæiske interesser, og det er den vej, vi må fortsætte ad.

En anden stor udfordring vil blive den økonomiske udvikling, hvor man i Østeuropa skal bevæge sig bort fra planøkonomien over i retning af markedsøkonomien. Vi står i den forbindelse over for en opgave af betragteligt omfang, som nok vil kræve fantasi og initiativ, og der vil være mange offentlige initiativer at forudse, også i EF-sammenhæng.

I mit parti vil vi gerne sætte en tyk streg under behovet for det frie initiativ, altså at det private initiativ her tager den udfordring op, der ligger. Der er et latent behov, et latent ønske i disse lande, som i så mange år kun har set det frie initiativ skubbet til side, om at se det frie initiativ blomstre, og vores opfordring til dansk erhvervsliv og det frie initiativ på anden måde skal lyde klart og fast. Jeg skal komme tilbage til de økonomiske rammer for sådan en hjælpeaktion lidt senere i mit indlæg.

Så vil jeg nævne mindretalsproblemerne, og det er straks en noget mere kompliceret og eksplosiv problemstilling. Det kan måske endda gå hen og blive den største trussel mod den sikkerhed, som ellers kunne tegne sig, om alt går vel i det nye Europa. Eksempelvis skal jeg bare nævne ungarerne i Rumænien, moldaverne i Rumænien og i sovjetrepublikkerne, tyrkerne i Bulgarien, etniske albanere i Kosovo-provinsen i Jugoslaviens delstat Serbien og endelig også Jugoslaviens forbundsstater i det hele taget. Og vi har jo også i andre dele af Europa kurderne i Tyrkiet, som i disse dage har en frygtelig aktualitet.